Op weg naar méér inclusief onderwijs

Een verkenning van wat dat betekent voor de AV-regio met daarbij de ontwikkelagenda voor de komende jaren.

Versie 1.4 Definitief - juni 2021

Opgesteld voor de REA van genoemde regio. Bestaande uit:
Gemeente Altena
Gemeente Gorinchem
Gemeente Hardinxveld-Giessendam
Gemeente Molenlanden
Gemeente Vijfheerenlanden
Gemeente West Betuwe

Opgesteld door:
De coördinatiegroep van de REA, bestaande uit een ambtelijke vertegenwoordiging van alle gemeenten en de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (PO, VO en MBO).

Met een verdere medewerking van:
De SOJ
FNO Zorg voor Kansen
Vertegenwoordiging vanuit de voorschoolse fase.

(Penvoerders van dit document:
Elisabeth van Leeuwen (SWV PasVOrm) en Henric Bezemer (SWV Driegang)

Presentatie van deze regionale verkenning.

Aanleiding en vorm

Méér inclusief onderwijs krijgt steeds meer aandacht en vorm. Ook in onze regio. Begrijpelijk, omdat het aansluit bij de manier van denken en werken die al de praktijk is op veel scholen. Het zou daarbij ook de ‘paraplu-benadering’ voor de diverse jeugd-gerelateerde plannen en ontwikkelingen kunnen worden. Dit voorkomt versnippering en leidt tot een integrale aanpak en samenwerking met betrekking tot de jeugdigen. Daarbij draagt méér inclusief onderwijs bij aan het worden van een inclusievere regio. Voor de samenleving biedt dit volop kansen om elkaar te leren kennen, met elkaar op te groeien en zo als één gemeenschap in het leven te staan.

In november 2020 is in de REA door de wethouders onderwijs en jeugd van de regio de opdracht gegeven tot het opstellen van een beknopte verkenning m.b.t. méér inclusief onderwijs. In dit document worden per deelgebied vier beelden op hoofdlijnen verkend. Er is een duiding van 2014 (start passend onderwijs, transitie jeugdhulp) en een duiding van nu (maart 2021) opgenomen. Daarnaast een vooruitblik over twee jaar (juli 2023) en een vooruitblik over circa 15 jaar.

In onze regio zien we in de toekomst (zowel over 2 als over 15 jaar) een ontwikkeling naar méér inclusief onderwijs. Dat betekent concreet dat er méér leerlingen in het regulier onderwijs opgevangen kunnen worden, maar dat er nog wel een (kleinere) groep leerlingen ‘gespecialiseerd’ onderwijs nodig blijft hebben.

Dit document heeft als doel om ontwikkelingen te duiden en te verkennen en beelden op elkaar af te stemmen. Deze versie van dit document is daarbij een werkdocument. In het document wordt met grote regelmaat gesproken over jeugdhulp. De gemeenten in de regio zetten in op normaliseren. Dat wil zeggen dat geïndiceerde jeugdhulp niet de norm is of wordt, maar dat het een uitzondering moet zijn voor die jeugdigen die het echt nodig hebben. Waar gesproken wordt over jeugdhulp, kan dat dus geïndiceerde, maar vaker nog preventieve ondersteuning zijn, die actief in is het voorveld.

Na het aanvullen van beelden en inhoud, komt er een nieuwe fase. Dat is de fase waarin verkend wordt welke ‘pilots’ er uitgevoerd kunnen worden op weg naar de beelden van de toekomst. Daarin wordt gezocht naar leren van en met elkaar. Daarbij is regionale samenwerking bijzonder krachtig, niet elke gemeenten hoeft/zal dezelfde pilots in gang zetten. Op regionaal niveau zal de REA de plaats zijn waar pilots en de opbrengsten daarvan gedeeld zullen worden. Dat maakt dat we het proces van ‘learning-by-doing’ in de gezamenlijkheid verder uit kunnen bouwen.

Zo bouwen we voort op dat wat er al goed geregeld is in de regio en per gemeente.

Schematische fasering en het bijbehorende tijdpad:

Wat	Wanneer	Opmerkingen
Opdracht door REA voor regionale verkenning van	18-11-2020	

inclusief onderwijs		
Uitwerking door en namens coördinatieteam	december/januari 2021	
Bespreking in REA van eerste werkversie	27 januari 2021	
Verdere uitwerking / aanvulling	februari 2021	
Bespreking binnen PO, VO en MBO	maart 2021	
Vaststellen als richtinggevend document in REA	7 april 2021	
Bespreken en vaststellen concept ontwikkelagenda	30 juni 2021	Deze ontwikkelagenda is tevens de nieuwe ‘gemeenschappelijke paragraaf’ voor de gemeenten en samenwerkingsverbanden.
Start uitvoering	september 2021	

Het perspectief van het kind/de jeugdige
Als samenwerkende partners hebben we één doel en dat is ruimte geven aan de ontwikkeling van iedere jeugdige. We zijn ons daarbij bewust dat er verschillen tussen mensen mogen en zullen blijven. Tegelijkertijd zetten we ons in om iedere jeugdige gelijke kansen te bieden. Zodoende kan iedereen mee blijven doen in de maatschappij.

In zowel de beschrijving van de (lokale) visies op het sociaal domein van de gemeenten, de schoolgidsen van de scholen als de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden staat beschreven hoe we verschillen tussen mensen zien. En ook hoe we eigen kracht van jeugd versterken waar het kan (afhankelijkheid af laten nemen) en ondersteunen waar het moet (zolang het nodig is).

Daarbij zijn we van mening dat jeugdigen met een beperking volwaardig deel uitmaken van de maatschappij. Dat vraagt permanente alertheid en afstemming en zoeken naar mogelijkheden. Dit vanuit een gelijkwaardige benadering en in een goed gesprek met de betrokkenen. Om dit ook de komende jaren te borgen zal er gezocht worden naar een strategische samenwerking met stichting JongPit. Stichting JongPit is dé (landelijke) stichting die zich inzet voor jongeren met een chronische aandoening. Deze stichting bestaat uit jongeren en is bereid met ons op te blijven trekken in de komende periode.

Het bredere perspectief op inclusiviteit
In deze verkenning zijn vijf elementen die te maken hebben met inclusiviteit opgenomen. Deze vijf elementen komen logisch voort uit de thema's waarop onderwijs en gemeenten (en jeugdhulp) met elkaar samenwerken. Zoals in de matrixen per thema te zien is, hebben we op die thema's in gezamenlijkheid (grote) stappen gezet. De komende jaren vragen die echter een verdere doorontwikkeling.

Bewust laten we hierbij een aantal andere thema's liggen die ook voor kansenongelijkheid of exclusivering kunnen zorgen. Te denken valt dan aan bijvoorbeeld verschillen in uiterlijk, geloofsovertuiging, afkomst of geaardheid. Het spreekt voor zich dat dit ook uiterst belangrijke onderwerpen zijn. Inhoudelijk behoren deze echter niet tot gemeenschappelijke opdrachten van samenwerkingsverbanden passend onderwijs (en daarmee schoolbesturen) en gemeenten.

Hetzelfde geldt voor thema's als bijvoorbeeld armoedebestrijding of complexe gezinsproblematieken. In het leven van de jeugd zijn dit ook zeer relevante zaken die van invloed zijn. Tegelijkertijd liggen deze vraagstukken niet op het gebied van onderwijs dan wel op het gezamenlijke gebied van (passend) onderwijs en gemeenten.

Samengevat kan worden gesteld dat de regionale verkenning van méér inclusief onderwijs gericht is op de deelgebieden die tot de gezamenlijke opdracht behoren. Dit zijn tevens de gebieden waarin in de achterliggende jaren (grote) stappen zijn gezet en waarop we de komende jaren verder kunnen doorbouwen.

Méér inclusief onderwijs in relatie tot huisvesting

Korte toelichting:
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het PO en VO (MBO valt daar buiten). Elke gemeente heeft daarvoor een IntegraalHuisvestingsPlan (IHP) opgesteld, waarin ontwikkelingen en plannen beschreven staan m.b.t. deze gebouwen. Gemeenten zijn daarbij verantwoordelijk voor de nieuwbouw en uitbreiding, schoolbesturen voor het onderhoud van de gebouwen. Schoolbesturen en gemeenten werken intensief samen bij de realisatie van passende onderwijshuisvesting. Huisvesting is op dit moment gekoppeld aan het type onderwijs dat in een gebouw wordt gegeven. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de wettelijke normen.

2014 -De meeste schoolgebouwen zijn overgedragen aan schoolbesturen w.b. het onderhoud. -Huisvesting vindt plaats op basis van M2. -Gemeenten stemmen de inrichting van de gebouwen constructief af met de schoolbesturen. -Waar mogelijk worden er ‘meerdere scholen onder hetzelfde dak’ gehuisvest.		**Nu** -In toenemende mate is er sprake van een verzameling van functies in een gebouw. Denk aan BSO, KDV, onderwijs, bibliotheek. -Jeugdhulp wordt af en toe georganiseerd in het schoolgebouw. -MBO/VO: scholen zijn wisselend in omvang en soms té groot voor een bepaalde groep leerlingen.
Over 2 jaar (2023) -Staat op weg naar méér inclusief onderwijs in ieder IHP. Hierin staat beschreven dat onder andere: → Jeugdhulp op school georganiseerd *kan* worden. Dit vraagt om passende (overleg)ruimtes. → De verschillen tussen gespecialiseerd onderwijs en het regulier onderwijs vervagen. Reguliere scholen vangen ook steeds meer ‘bijzondere’ leerlingen op. → Er bij grote schoolgebouwen voor (bijv. meer dan 600 leerlingen) wordt nagedacht over ‘veilige zones’.		**Over ca. 15 jaar (2036)** -Een school is een verzamelplaats voor alles wat er voor en door leerlingen gedaan kan worden. Waar mogelijk vinden er jeugdhulp en ‘vrijwillige programma’s buiten schooltijden’ plaats. -Opvoedingsondersteuning en de samenleving worden meer in de school gehaald. Concreet kan dit vorm krijgen door bijv. een ‘opvoedkring’ en ‘uitbreiding van de vaste schakel’ als ook samenwerking met ‘lokale bedrijven’. -Gespecialiseerd onderwijs wordt bij voorkeur georganiseerd in een gebouw waarin ook ‘regulier onderwijs’ wordt aangeboden. Zo zorgen we dat beide groepen leerlingen samen optrekken waar dat mogelijk is.

Méér inclusief onderwijs in relatie tot preventie

Korte toelichting:
Preventief werken voorkomt dat jeugdigen gebruik moeten maken van ‘dure zorg’, zo blijkt uit onderzoek. Daarnaast is dit vanuit sociaal oogpunt gewenst. Dat maakt dat gemeenten, (passend) onderwijs en jeugdhulp díe interventies willen inzetten die daarbij passend zijn. Om preventief te kunnen werken is het nodig dat signalen vroegtijdig worden opgepakt. Zowel voor een jeugdige, als in een gemeente of regio. Bij preventief werken horen heldere evaluaties, kansrijke pilots en een effectieve samenwerking. Uitgangspunt bij preventief handelen is dat normaliseren waar het kan wordt toegepast.

2014 -Preventie staat beschreven in de OOGO-aanpak van gemeenten en SWV’s.		**Nu** -Elke school heeft een ‘vaste schakel’. -Elke school heeft een SchoolOndersteuningsTeam (SOT, VO: ZAT)), waarin hulpverlening, ouders, school en SWV samenwerken. -PO: verschillende gemeenten investeren in een preventieve logopedische screening. -PO/VO: organiseren scholingen om onderwijsgevenden te scholen in preventief denken en handelen. -School en thuis zijn in de benadering van scholen en jeugdhulp vaak ‘gescheiden systemen’. -Veel jeugdhulp is curatief.
Over 2 jaar (2023) -Organiseren we het ‘hoorrecht’ voor jongeren, zodat zij een stem krijgen bij datgene wat er (preventief) nodig is. -Is er een regionale ‘preventie-agenda’ opgesteld, ook in samenwerking met bijv. de JGGZ. Inzet daarbinnen en -van is gebaseerd op beleid en ‘focusbeeld’ van gemeenten en scholen. (Onderscheid in ‘brede preventie, gericht op iedereen’ en ‘gericht preventie, gericht op individu’.) Hierin staan in ieder geval de volgende onderwerpen, waarbij gemeenten zelf een keuze maken wat er wordt georganiseerd: → Logopedische screening voor elke 5-jarige in de regio (door Taal doe je mee). → De aanbodwaaier met trainingen die aansluiten op de wensen van ouders		**Over ca. 15 jaar (2036)** -Op elke school is een effectief preventief aanbod voor jeugdigen en gezinnen aanwezig. -Opvoeding en de samenleving worden meer in de school gehaald. -Er is een integraal beleid voor onderwijs, jeugdhulp en arbeidsmarkt. -Er is een lokaal ‘preventiebudget’ beschikbaar. Hierin financieren gemeenten en onderwijs samen. -Op een school wordt ‘aanvullend aanbod’ buiten lestijden georganiseerd waar dat nodig is. -Normaliseren is ingeburgerd door het verbinden van informele netwerken (waaronder ouders/opvoeders) met professionals.

en leerlingen op het gebied van voeding, financiën, media-bewustzijn, etc. Waar mogelijk worden onderdelen hiervan geïntegreerd in het onderwijs. Gemeenten en onderwijs werken hierbij nóg intensiever samen. Gemeenten bepalen voor ‘hun deel van de bekostiging’ welk aanbod er beschikbaar komt. → Suïcidepreventietrainingen en -beleid voor elke VO- en MBO-school. - Scholen hebben de overgang tussen PO, VO en MBO en eventueel HBO/universiteit goed geregeld. Er vallen geen leerlingen tussen wal en schip. Jeugdhulp (wanneer aanwezig) wordt betrokken bij deze warme overdracht.		

Méér inclusief onderwijs in relatie tot de combinatie van jeugdhulp/onderwijs

Korte toelichting:
Jeugdigen die jeugdhulp ontvangen, zijn ook (praktisch) altijd ingeschreven op een school. Dat maakt dat er tussen school, thuis en de jeugdhulpaanbieder constructief contact moet zijn. Alleen in de gezamenlijkheid kunnen we zorgen voor een goede transfer en optimale resultaten. Dat vraagt om respect voor elkaars taak en expertise. Ook vraagt dit om transparantie en samenwerking. Daarbij onderkennen en organiseren we zo vroeg mogelijk wat een kind nodig heeft en creëren we een duidelijk perspectief op de ontwikkeling van het kind, waarbij onderwijs en jeugdhulp samen optrekken.

2014 -Jeugdhulp en onderwijs zijn in de meeste gevallen 'gescheiden systemen'. -School verwijst door, hoort daarna nog maar weinig van de hulpverlening. -Jeugdhulp neemt incidenteel contact op met school, na toestemming van ouders.		**Nu** -Jeugdhulp en onderwijs werken meer samen. Dit is echter nog geen vanzelfsprekendheid. -Project 'jeugdhulp op school' op speciale scholen is gestart per 1-1-2021. -Passend Onderwijs en de SOJ werken constructief samen. In de gemeenten Altena, Vijfheerenlanden en West Betuwe is de samenwerking minder intensief. -Jeugdhulp is vaak gericht op één individuele leerling.
Over 2 jaar (2023) -Project 'Jeugdhulp op school' op de speciale scholen blijkt effectief. Poortwachters Jeugdhulp & Onderwijs werken intensief samen. -Op reguliere scholen worden mogelijkheden verkend van meer jeugdhulp op school. -Uitgangspunt van de plaats van uitvoering van jeugdhulp is: op school waar het kan. Daar waar het niet kan, is behandeling in alle gevallen gericht op terugkeer naar het onderwijs. -Jeugdhulp is deelgenoot van het gedachtegoed van méér inclusief onderwijs. Daarbij dragen jeugdhulp en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid in bewustzijn van ons handelen en communiceren we verbindend. -Jeugdteams werken nóg meer preventief.		**Over 15 jaar (2036)** -Het voorkomen van de inzet van jeugdhulp is 'gemeengoed' geworden. Er wordt meer voorkomen in het 'voorveld'. -Jeugdhulp wordt in het 'systeem van school' georganiseerd. Praktisch betekent dit dat alle kindgerichte jeugdhulp op school wordt aangeboden. -Opvoedingsondersteuning, jeugdhulp en onderwijs lopen in elkaar over. -Ook op reguliere scholen wordt ervaren dat de jeugdhulpmedewerker een collega is.

Méér inclusief onderwijs in relatie tot het leerlingenvervoer

Korte toelichting:
Veel leerlingen kunnen in de wijk of in het dorp onderwijs volgen. Voor sommige leerlingen is dat niet mogelijk vanwege specifieke ondersteuningsbehoeften. Gemeenten organiseren daarbij leerlingenvervoer en hebben de werkwijze lokaal beschreven in een verordening leerlingenvervoer. Daarbij worden leerlingen vervoerd naar de dichtstbij toegankelijke plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met de denominatie en type/ondersteuning op de school. Hoe 'inclusiever' de school in de wijk wordt, hoe minder leerlingen vervoerd dienen te worden. Dit omdat de school in de wijk óók voor hen een passende plaats kan bieden.

(Naast bovenstaande vindt er 'denominatie-gebonden leerlingenvervoer' door de gemeenten plaats.)

2014 -Gemeenten vervoeren leerlingen naar het gespecialiseerd onderwijs. Daarnaast worden leerlingen vervoerd m.b.t. Identiteit. -Elke gemeenten heeft een verordening leerlingenvervoer.		**Nu** -Het aantal leerlingen dat wordt vervoerd, neemt (licht) af t.o.v. 2014. -In sommige gevallen worden leerlingen vervoerd naar reguliere scholen 'met een breed zorgprofiel'. -Gemeenten organiseren het leerlingenvervoer, waar nodig is er contact met het SWV.
Over 2 jaar (2021) -Is een analyse gedaan m.b.t. het leerlingenvervoer. Wat kost het gemeenten? En naar welke gebieden/scholen worden leerlingen vervoerd? Daarnaast is gereflecteerd op de 10 jeugdigen per gemeenten waar de meeste vervoerskosten voor worden gemaakt. -Is het aantal leerlingen dat vervoer nodig heeft nóg verder afgenomen. -Hebben gemeenten een geactualiseerde verordening leerlingenvervoer. -Is verkend welke mogelijkheden er zijn om het leerlingenvervoer onder te brengen bij de SWV's.		**Over ca. 15 jaar (2036)** -Kijken gemeenten, (passend) onderwijs en jeugdhulp integraal naar de meest passende plaats voor onderwijs en (extra) ondersteuning voor een kind. Waar mogelijk en nodig bundelen we daarbij de budgetten.

Méér inclusief onderwijs in relatie tot schoolverzuim, VSV en arbeidsmarkttoeleiding

Korte toelichting:
In toenemende mate wordt gezien dat schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten (VSV) en arbeidsmarkttoeleiding met elkaar verbonden zijn. Daar waar we schoolverzuim kunnen voorkomen, nemen de risico's op VSV af en daarmee de kansen op een kansrijke plaats op de arbeidsmarkt toe.
Deze inzichten vragen om een effectieve ketenaanpak waardoor schoolverzuim wordt voorkomen en wordt teruggedrongen. Dit begint al in de basisschoolperiode, wordt nog essentiëler in de fase op het voortgezet onderwijs en MBO.
Daarbij hebben we in onze regio geleerd van goede ervaringen. Door een goede samenwerking tussen leerplicht, gemeenten, jeugdhulp en onderwijs kunnen we jeugdigen daadwerkelijk 'weer op de rails zetten'. Hiermee bereiken we persoonlijke winst voor de betrokkenen, maar realiseren we ook grote (en langjarige) maatschappelijke baten.

2014 -Onduidelijkheid over aantallen thuiszitters en VSV'ers. -Noodzaak van samenwerking werd wel genoemd, maar leidde niet vaak tot concrete samenwerking.		**Nu** -Onderwijs, sociaal team en leerplicht werken meer samen. -Matchmakers wordt geregeld en effectief ingezet. Bij complexe casussen (schatting: 50 per jaar) blijkt de samenwerking nog niet effectief genoeg. -Het schoolsysteem past niet voor alle leerlingen. -Het PO, VO en MBO realiseren 'aanbod in andere vormen'. In dit maatwerk spelen ook Driegang en PasVOrm een grote rol (TOP/HB-groep, speciale onderwijsvoorzieningen en ZOW). -Er zijn veel 'afzonderlijke' overleggen in de regio. -Veel partijen, met verschillende belangen, zijn bezig met 'thuiszitters'. -School en bedrijf zijn vooral gericht op 'hogere niveau'. -Er is een thuiszitterspact opgesteld waarnaar gehandeld wordt in de meeste gevallen.
Over 2 jaar (2021) -VO, MBO en werkgevers werken beter samen (doorgaande lijn, goede overdracht). -Passend Onderwijs op het MBO is geïntegreerd in het aanbod. -Verbinding tussen VSV en REA. - Er zijn duidelijke afspraken tussen onderwijs en zorgaanbieders over rolverdeling onderwijs en		**Over 15 jaar (2036)** -Doorgaande lijn voorschool, PO, VO en MBO is uitgewerkt. -Het aantal vrijstellingen is gehalveerd t.o.v. 2020. -School is niet gebonden aan een plaats. Doelen en aanbod zijn belangrijker dan de locatie. Voor sommige leerlingen (PO/VO) betekent dit dat ze (deels) aanbod op een andere locatie krijgen. Bijv. d.m.v. stage. Het

begeleiding/jeugdhulp en over de kwaliteit van geboden educatie/onderwijs door zorgaanbieders. -Aanbod in ‘speciale lesplaatsen’ wordt uitgebouwd. -Leerplicht is minder op afstand. -Er worden geen vrijstellingen voor onderwijs gegeven zonder contact met de SWV’s. -Ook bij complexe casussen blijkt de samenwerking effectief.		onderwijs heeft hierbij een regietaak. -Ervaart de jongere geen gat in de ondersteuning wanneer deze 18 jaar wordt en ‘overstapt’ tussen wetten.

Ontwikkelagenda 2021-2023

Het voorgaande in dit document brengt ons tot de onderstaande meerjarenontwikkelagenda. Daarin is tevens meegenomen de regionale evaluatie van bestaande werkwijze (DOE-dag juni 2021). In deze ontwikkelagenda trekken we als regio met elkaar op - waar dat kan - om de krachten te bundelen. Tegelijkertijd blijft er voldoende ruimte om lokaal de eigen keuzes te blijven maken. Zo combineren we slagkracht met autonomie. Daarmee zetten we onze samenwerking als regio voort in lijn met de opbrengst van de achterliggende jaren.

De coördinatiegroep, bestaande uit ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten en de samenwerkingsverbanden, blijft de centrale monitor van de doelen en actiepunten. Deze coördinatiegroep zal daarbij zorgen voor een goede koppeling met de REA.

Deel-thema	Concreet actiepunt	Reden of doel	Eigenaar	Tijd
Huis-vesting	1 - In ieder IHP/ PVA per (ver)nieuwbouw is het onderwerp inclusief onderwijs meegenomen. 2 - Een handreiking voor deze paragraaf is opgesteld.	1 - Huisvesting is in een redelijke mate bepalend voor de mate waarin inclusiviteit haalbaar is. 2 - Bundeling van (regionale) kennis op dit gebied.	1 - Ambtenaar onderwijshuis-vesting - schoolbestuur. 2 - Een tijdelijke regionale groep beleidsambte-naren, experts en onderwijs.	Sept. 2021 - juli 2022
Preventie	1 - Er wordt een preventiewaaier opgesteld. In deze waaier is opgenomen: -Een inventarisatie van bestaand aanbod + analyse daarop. -De bestaande structuur. -Aanbod/aanbeve-ling ter besluitvorming van onderwijs en gemeenten.	1 - Normaliseren is het uitgangspunt. Als dat niet afdoende is, dan is het belangrijk dat er in een preventief stadium wordt gewerkt aan het voorkomen van dure jeugdhulp en/of uitval.	1 - Nieuwe tijdelijke werkgroep preventie bestaande uit: -Ambtenaren gemeenten. -Schoolbesturen. -SWV's.	sept. 2022 - juli 2023
Jeugdhulp	1 - We omschrijven wat de taken zijn van onderwijs, passend onderwijs, gemeente en jeugdhulp.	1 - We lossen de onduidelijkheid op over wat taken zijn van een school (basisondersteuning) jeugdhulp en anderen.	1 - Een bestaande werkgroep in de SOJ-regio. Met vertegenwoor-diging van de ZHZ.	sept 2021 - juli 2023

	2 - Uitgangspunt van de plaats van uitvoering van jeugdhulp is: op school waar het kan. Daar waar het niet kan, is behandeling gericht op terugkeer naar het onderwijs. 3 - Het in 2021 gestarte project 'Jeugdhulp op school' wordt gemonitord en waar nodig bijgesteld. Er wordt een verkenning gedaan voor invoering op OPDC's en reguliere scholen. 4 - De werkwijze met de vaste schakel wordt gemonitord en geborgd. Hierbij wordt de evaluatie van de gemeenten, SWV's en vaste schakels meegenomen.	2 - Het toepassen van (nieuwe) vaardigheden in dagelijkse context is het doel. Om de transfer mogelijk te maken, wordt jeugdhulp waar dat kan in de schoolse situatie ingezet. Daarbij wordt gewerkt met Onderwijs Ontwikkel Perspectief waar leerlingen in een niet-schoolse situatie jeugdhulp krijgen. 3 - Er wordt een duidelijke monitoring opgezet op het project Jeugdhulp op school. 3 - Er wordt verkend of er mogelijkheden zijn voor de invoering van deze werkwijze op de OPDC's en in reguliere scholen. 4 - De vaste schakel wordt gemonitord en geborgd. Er wordt gezocht naar kansen van intergemeentelijke samenwerking.	2 - idem 3 - idem 4 - idem	
Leerlingen vervoer	1 - Is een analyse gedaan m.b.t. het leerlingenvervoer. Wat kost het gemeenten? En naar welke gebieden/scholen worden leerlingen vervoerd? Daarnaast is gereflecteerd op de 10 jeugdigen per gemeenten waar de meeste	1 - Gemeenten en onderwijs hebben inzicht in het effect van meer inclusief onderwijs op de kosten voor het leerlingvervoer per gemeente.	Bestaande werkgroep: - Ambtenaren leerlingvervoer gemeenten. - SWV's.	sept. 2021 - juli 2022

	vervoerskosten voor worden gemaakt. 2 - Hebben gemeenten een geactualiseerde verordening leerlingenvervoer. Waarbij de expertise van de SWV's richtinggevend is.	2 - Leerlingen worden vervoerd naar de dichtstbijzijnde toegankelijke onderwijsplek.		
VSV/ arbeids-markttoe-leiding en school-verzuim	1 - De eerder vastgestelde DOE-agenda wordt geïmplementeerd. 2 - Er is een visualisatie van alle tafels/aanbod dat er is op dit thema. 3 - We organiseren de doorgaande begeleidingslijn tussen voorschool-PO-VO-MBO e.o.-arbeidsmarkt	1 - Het aantal thuiszitters en voortijdig schoolverlaters wordt teruggedrongen. 2 - We voorkomen dat er onnodige overlap zit in afstemming, aanbod en doelgroep. 3 - we voorkomen dat leerlingen 'afhaken' op schakelmomenten.	Bestaande werkgroep bestaande uit: - Ambtenaren gemeenten. - LVS. - Medewerkers SWV's. - Medewerker MBO. Bestaande stuurgroep: - Regionale wethouders. - LVS. - Directeuren SWV's. - Directeur MBO.	sept. 2021 - juli 2022